

Юрій Шайгородський, д. політ. н.

Інститут політичних і етнонаціональних досліджень

ім. І. Ф. Кураса НАН України, м. Київ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ¹

Yurii Shaihorodskiy, ScD in political science

*I.F. Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of
Ukraine, Kyiv*

CONTEMPORARY DEVELOPMENT TRENDS OF INFORMATION SOCIETY IN UKRAINE

Тенденції глобального розвитку (як людства в цілому, так і окремих країн) кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст. остаточно та переконливо показали, що перехід до інформаційного суспільства – це не тимчасове явище чи випадковість, а довготривалий тренд формаційного характеру, який трансформує всі без винятку елементи соціальної архітекτονіки. Активне впровадження нових інтелектуальних інформаційних технологій в усі сфери й види людської діяльності, зокрема перетворення глобальної мережі Інтернет на її невід’ємний атрибут, стало передумовою всеосяжного перетворення всієї інформаційної сфери у віртуальне середовище цієї мережі.

Тому не викликає жодних сумнівів як теоретична, так і практична актуальність дослідження сучасних тенденцій формування інформаційного суспільства у світі та в Україні, їх впливу на трансформацію форм і механізмів громадянської участі взагалі та на безпекові аспекти зазначених процесів, зокрема.

Процеси формування інформаційного суспільства та розвитку громадянського суспільства діалектично взаємопов’язані між собою і розгортання кожного з них спричиняє синергетичний ефект стосовно іншого. Прискорення процесів створення, переробки та використання інформації (що є головною детермінантою розвитку інформаційного суспільства), у яких беруть найактивнішу участь організації громадянського суспільства, сприяє помітному зростанню значення останніх як у всіх сферах суспільного життя в цілому, так і в різних напрямках життєдіяльності окремих громадян та громадської участі у прийнятті управлінських рішень. І це головна концепція роботи, яку О. С. Білоусов обґрунтував ретельно і послідовно.

В Україні останнім часом досить активно відбувається процес удосконалення нормативно-правового забезпечення функціонування громадянського суспільства. Впливовою детермінантою цього процесу стала інституалізація державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства, зокрема, затвердження відповідної стратегії та планів з її реалізації. Концептуалізація зазначеного процесу відбулася на основі накопичення і осмислення позитивного досвіду співпраці органів державної влади з інститутами громадянського суспільства, а також застосування відповідного світового, переважно, європейського досвіду. Надзвичайно важливу роль у ньому відіграє застосування сучасних інформаційно-комунікативних технологій через те, що з їх безпосереднім використанням відбуваються всі етапи законотворчого процесу: актуалізація та усвідомлення необхідності певного нормативно-правового акту, розробка його проекту, обговорення, коригування, прийняття, оприлюднення та поширення.

Автор роботи достатньо вдало доводить положення, що формування глобального інформаційного суспільства, як одна з найважливіших складових глобалізації, відбувається у тісному причинно-наслідковому зв’язку з розвитком глобального громадянського суспільства, що, своєю чергою, призводить до підвищення рівня та швидкості взаємодії суб’єктів громадянського суспільства між собою (на горизонтальному рівні) та з іншими суб’єктами такої взаємодії – органами державної влади та місцевого самоуправління, міжнародними організаціями, суб’єктами комерційної діяльності. Вплив міжнародних неурядових організацій та їх багатогалузеве співробітництво із українськими громадськими об’єднаннями є одним із вирішальних чинників

¹ Review of the monograph: Білоусов, О.С. (2015). *Інформаційне суспільство в сучасній Україні: тенденції розвитку*: монографія. Одеса.

стимулювання подальшої структуризації вітчизняного громадянського суспільства та його ролі у зростанні ефективності громадської участі.

Важлива роль у процесах інформатизації українського соціуму належить організаціям громадянського суспільства, які безпосередньо за своїми інтересами, статутними завданнями та цілями діяльності займаються вирішенням проблем формування інформаційного суспільства, розробкою та впровадженням сучасних інформаційно-комунікативних технологій, відстоюванням високих ідеалів та стандартів відкритості та прозорості у суспільно-політичному та громадському житті. Організації громадянського суспільства, що належать до вказаного сегменту, здійснюють надзвичайно актуальні та суспільно-корисні види діяльності як інформаційна освіта; інформування громадськості про проблеми розвитку інформаційного суспільства; сприяння впровадженню інформаційних та комунікаційних технологій; проведення відповідних наукових досліджень тощо.

Монографія написана науковою мовою, є логічною, ґрунтовною і своєчасною. Вважаю, що вона буде цікавою як спеціалістам у даному науковому напрямку, професійної спрямованості, так широкому колу читачів.